

TEMA: ETABLERING AF VINTERAFGRØDER

Få risiko-rabat ved valg af sorter i vintersæd og vinterraps

Kombinér to vidt forskellige højtydende sorter og forøg dyrkningsikkerheden væsentligt.

AF JØRGEN P. JENSEN

aktuelt tema Tankesættet har været der i flere år: At så forskellige sorter i blanding, så i hvert fald nogen af sorterne vil trives godt under årets vækstvilkår.

Men sortsblandinger har aldrig rigtigt slået an i praksis.

Nu foreslår Videncentret en mere målrettet form for sortsblending, hvor landmanden selv vælger to højtydende vinterrapsorter med så forskellige sortsegenskaber som muligt og selv blander dem

Vinterrapsorten SY Carlo kunne være en fornuftig blandingspartner til sorten DK Explicit, påpeger konsulent Thyge Lauge Jørgensen. (Foto: Kaj Lund Sørensen)

- for eksempel i forbindelse med såningen.

- Herved opnår man, at de to forskellige sorter reagerer forskelligt på for eksempel tørkeresistens, sygdomsresistens, evnen til at sætte sideskud, stængellængde og andre sortsegenskaber. Derved kompenserer den ene sort måske

bedre for en hård vinter end den anden, fortæller konsulent Thyge Lauge Jørgensen fra plantefaglig specialviden på Videncentret.

- Men det er afgørende at man vælger to sorter, som ikke er i direkte familie eller helst ikke fra samme forædler. Der skal være en reel forskel på sorterne, understreger han.

- Ved rigtig kombination af to forskellige sorter får man den største risiko-rabat, påpeger Thyge Lauge Jørgensen.

Vinterraps: Hvad kan være makker til DK Explicit?

Vinterrapsåningen går i gang i disse dage og skal - efter mange års anbefaling - være afsluttet inden denne måneds udgang.

- Det er optimalt at så vinterraps omkring midten af august, siger Thyge Lauge Jørgensen. Tidspunktet er dog afhængigt af, hvor i landet man er. Hvis man sår vinterraps efter den optimale dato, må man acceptere en øget risiko for, at rapsen ikke er udviklet nok, inden vinteren på et ukendt tidspunkt slår til.

- Vinterfasthed er imidlertid blot én sortsegenskab blandt

mange, da overvintring afhænger af flere faktorer såsom såtidspunkt, såbed med mere, siger han videre.

Hvilken kombination af vinterrapsorter skal landmanden så vælge til den kommende sæson?

DK Explicit kan være et førstevalg for mange landmænd, da den har ligget højt på udbytte i flere år. Med den som udgangspunkt skal rapsavlere finde en passende makker, som er meget forskellig men samtidig højtydende.

- Vores analyse viser, at for eksempel en sort som SY Carlo er en god kombination med DK Explicit, siger Thyge Lauge Jørgensen. Med den som blandingsmakker kan rapsavlere opnå næsten en halvering af risikoen. SY Carlo kommer desuden fra en anden forædler end DK Explicit.

Vinterhvede: Hvad kan være makker til Mariboss?

Videncentret har undersøgt hvilke kombinationer af de mest udbredte og højtydende vinterhvedesorter, der vil være mest optimale.

- Sorten Mariboss i blanding med Hereford giver en stor risiko-rabat, fortæller Thyge Lauge Jørgensen.

- Kombinationen Mariboss-Jensen vil derimod være for tæt beslægtede. Sorter som Hereford og Frument er direkte søstersorter og giver derfor ikke meget mening at kombinere.

Tilsvarende fordele ved at udså to nøje udvalgte sorter i blanding får man indenfor andre afgrøder som vinter- og vårbyg, slutter Thyge Lauge Jørgensen.

jjensen@effektivtlandbrug.dk
telefon 40 41 76 84

Efterafgrøde-rabat ved tidlig såning?

aktuelt tema Skal der gives rabat i kravet om efter- eller mellemafgrøder til landmænd, der tilsår deres marker med hvede inden den 7. september? - Og hvilke sorter vil i så fald være bedst egnede?

- Der kan på nuværende tidspunkt ikke peges på no-

gen bestemte hvedesorter, som er bedre egnede til tidlig såning, siger landskonsulent Ion Birger Pedersen, Videncentret.

- Men kommer der en sådan efterafgrøde-rabat, vil det kunne være en ny sortsegenskab, som det kunne være interessant at se på.

Man kan opnå en risiko-rabat ved at udså to vidt forskellige sorter samtidig og de blandes lagdelt i såmaskinen. (Foto: Vagn I. Pertl)

FAGLIGE TEMAER
Effektivt Landbrug
redaktion@effektivtlandbrug.dk
Telefon 70 15 12 37

aktuelt
tema

Opfordring: Lav bedre sortsblandinger

Salget af færdige sortsblandinger har aldrig rigtig slået an på trods af åbenlyse fordele for risiko-spredning. Grovarebranchen bør lave dem bedre, siger konsulent.

AF JØRGEN P. JENSEN

aktuelt tema Hvorfor er der ikke mere salg af færdige sortsblandinger, når disse giver en sikker risiko-rabat?

- Det er spørgsmålet, om man fra grovarebranchen

prioriterer sortsblandinger højt nok, siger Thyge Lauge Jørgensen fra Videncentret.

- Vores resultater tyder på, at det kunne være interessant for grovarebranchen at udbyde nogle rigtig gode sortsblandinger, opfordre han.

Han efterlyser målrettede sortsblandinger fra de højstydende sorter og fra forskellige forældre, så man sikre sig mod slægtskab.

Kun fem procent salg af sortsblandinger

Såsådschef Hans Peder Lauridsen fra Danish Agro kan

bekræfte, at salget af færdige sortsblandinger ligger på et lavt niveau.

- Vi har igennem de seneste år ligget nede på omkring fem procent af vores såsådsalg, der har været sortsblandinger.

- Jeg mener, at vi tilbyder sortsblandinger, som lever op til de kriterier, som er opstillet for disse. Men det er et spørgsmål om efterspørgsel - det er landmændene, der skal ønske sortsblandinger. Så skal vi nok efterkomme ønsket.

*jpjensen@effektivtlandbrug.dk
telefon 40 41 76 84*

Kun fem procent af salget af såsåds hos Danish Agro udgøres af sortsblandinger.

Lav selv sortsblanding

aktuelt
tema

Valg af sorter

- Brug mindst to sorter, der har forskellig oprindelse (forædler)
 - Sorterne har givet store udbytter over flere år
 - Sorterne har alle lav tendens til nedknækning af aks og strå
 - Højest 15 cm forskel i strå længde
 - Højest fem dages forskel i modningstidspunkt
- Sorternes egenskaber findes på Sortinfo (www.sortinfo.dk).

Specielt for hvede

De enkelte sorter skal have

- Lav modtagelighed over for gulrust, Septoria, meldug, og brunrust
- God vinterfæstehed

Specielt for vårbyg

De enkelte sorter skal have

- Lav modtagelighed over for meldug, bygrust, skoldplet og bygbladplet
- Resistens over for havrecystenematoder

Sådan blandes såsåden

- Som udgangspunkt bruges der samme vægtprocent af hver sort
- Husk at korrigerer udsåds mængden efter tusindkornsvægten i blandingen.
- Hjemmeavlet sædekorn skal leve op til de samme kvalitetskrav som indkøbt såså for at få en god afgrøde.
- Man blander nemmest ved at fylde sorterne lagvis op i såmaskinen.

Husk - man kan ikke blande sig ud af dårligt såså

Kilde: IPM-Inspirationsark fra Videncentret for Landbrug

Fra Videncentret for Landbrug, Planter, efterspørger konsulent Thyge Lauge Jørgensen større udbredelse af sortsblandinger og efterlyser målrettede sortsblandinger fra forskellige forældre for at sikre mod slægtskab.